

SHRNUTÍ ČINNOSTI ENVICENTRA PRO KRAJINU ZA ROK 2015

OPERAČNÍ PROGRAM
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

**Envicentrum
PRO KRAJINU
Vysoké Pole**

ÚVOD

Vzdělávací středisko Envicentrum Pro krajinu Vysoké Pole (dále jen EC PK VP), je zřízenou organizací obce. Od svého vzniku v roce 2011 vytvořilo širokou nabídku výukových programů zaměřených na přírodu a krajinu Valašska, lidové tradice, které jsou důležitou součástí místní jedinečnosti. Díky blízkosti archeologického naleziště na Klášťově a památníku Ploština, věnovaný obětem druhé světové války, máme programy zaměřené i na historii. Dále se zaměřujeme na terénní exkurze i vícedenní pobyty a to pro žáky od mateřinek po studenty vysokých škol.

Máme za sebou první pětiletku a po páté předkládáme roční výčet svých aktivit v oblasti environmentální výchovy a osvěty. V roce 2015 jsme naši činnost obohatili o několik nových výukových programů a aktivit. Důkazem potřeby a smysluplnosti činnosti centra je stále se zvyšující zájem škol o tyto vzdělávací aktivity i jejich opakované návštěvy, což svědčí o rozvoji střediska a kvalitách nabízených služeb.

První takovou novinkou je nová služba pro veřejnost Otevřená neděle na Envi. Od května do září každou neděli v době od 13 hod do 17 hod bylo Envi otevřené pro veřejnost a návštěvníkům jsme připravili spoustu zajímavých aktivit, přednášek a akcí. Mohli si zde například vyzkoušet, jak se zpracovává ovčí vlna, peče kváskový chleba či vyrábí ekologický čisticí prostředek pro domácnost nebo tinktura proti klíšťatům.

V roce 2013 byla návštěvnost 1816, která je doložena výukovými programy a veřejnost 1017, která areál navštívila v době volna a společných akcí pořádaných s obcí Vysoké Pole a ZŠ Vysoké Pole a ZŠ Drnovice. V roce 2014 je doložena návštěvnost 3000 a počet veřejnosti je stanoven odhadem na 1020 návštěvníků.

V letošním roce právě díky novým programům a akcím jsme se dostali k číslu 5569 doložených návštěvníků. Celkový počet výukových programů a akcí se během roku uskutečnilo 184. Odhadem jsme stanovili počet 1000 návštěvníků z řad veřejnosti, která areál navštíví mimo pracovní dobu. Kde chodí zejména rodiče s dětmi se podívat na naše hospodářská zvířata a nedalekou cestu zdraví.

CÍLE ENVICENTRA

. Programy jsou postaveny tak, aby hlavní myšlenka programu nebyla jen pouhé sdělení, ale aby pomocí osobního pokud možno praktického prožitku dostala daleko větší význam a lidé si jej snáze zapamatovali a dávala jim zároveň smysl. V nejlepším případě jde o zážitek tak silný, že jej daná osoba umí předat dalším lidem.

Pracovníci ECPK VP dbají na to, aby každá aktivita směřovala k předávání 3 hlavních myšlenek:

- Co krajina Valašska nabízí a v čem je jiná.
- Znalosti a zkušenosti našich předků (jak k nim prostý člověk přišel).
- Vztah k našemu životu. Jak tyto znalosti můžeme využít ve svém životě případně pro udržení krajiny pro naše děti.

CÍLOVÉ SKUPINY

- **Studenti / žáci ze škol a volnočasových organizací**, kteří mezi pravidelné návštěvníky Envicentra. Jezdí sem nejen studenti středních škol a žáci ze základních

škol z blízkého okolí, ale i z větších a vzdálenějších měst např. Ostravy, Nového Jičína a Kroměříže. Ti u nás absolvují některý výukový program týkající se environmentální výchovy, či ochrany krajiny.

- **Místní obyvatelé** – především v odpoledních hodinách o víkendech chodí prarodiče a rodiče se svými dětmi na procházku do areálu.
- **Náhodní turisté** – v turistické sezoně, především o víkendech projde areálem velká skupina náhodných turistů, kteří zde pouze procházejí.
- **Rodiny s dětmi** – envicentrum také navštěvují rodiny s dětmi různých věkových kategorií, kteří zde tráví svůj volný čas, buď krátkými pobyty nebo celotýdenními pobyty v době letních a jarních prázdnin.

SNAHA ENVICETRA

Po celý rok se snažíme předat úctu k práci a tvorbě našich předků, kteří dokázali krajinu využívat a zároveň svou prací přispěli k jedinečné druhové bohatosti zdejší přírody. Oslovit mladou generaci jakožto budoucí odborníky, kteří v rámci svých zaměstnání budou rozhodovat o vzhledu krajiny. Ukázat využití dlouholetých zkušeností a znalostí našich předků, pomocí kterých se dnešní lidé mohou pustit do hospodaření, které povede k užítku a bude svými výsledky pozitivně motivovat k další práci. V neposlední řadě také probudit ke krajině hlubší vztah, ne ji vnímat pouze jako výrobní prostor.

DOTACE O PROJEKTY EC PK VP

V roce 2015 jsme v rámci různých výzev a dotačních titulů podali několik inovujících projektů. Dva z nich byly podpořeny.

Zahrada pro budoucnost

V roce 2015 proběhla v areálu Envicentra realizace projektu „ZAHRADA PRO BUDOUCNOST“ pro děti z MŠ Vysoké Pole.

Hlavním cílem tohoto projektu bylo zprostředkovat dětem co nejkvalitnější způsob nenásilné výuky, především formou zážitků a prostřednictvím vjemu. Probudit v nich lásku k přírodě. V tomto věku jsou děti schopny pojmout velké množství informací a pracovat s nimi.

Záměrem je vytvoření nové „učebny pod širým nebem“, která se stane nedílnou součástí výukového plánu mateřské školy se zcela novými prvky v duchu hesla „*s přírodou se nám učí lépe*“

Vytvořili jsme dětem místo, vhodné pro vzdělávání, pohyb i hru, kde se dítě může zdravě vyvíjet. Díky aktivitám v zahradě chceme v dětech probudit kladný vztah k životnímu prostředí a zdravému životnímu stylu.

Pro realizaci environmentálních činností je nejvhodnější prostředí vnější, tedy přírodní. Ideálním prostředím pro děti předškolního věku je zahrada. Zahrada může být využívána i pro další činnosti například vyprávění, pohybové činnosti, nebo svačinu či odpolední klid.

V dnešní době je největším nebezpečím i pro děti předškolního věku velké množství času stráveného u TV a PC. Díky času prožitého ve školce a především ve volné přírodě a přírodních zahradách u školek můžeme tento čas zkrátit.

Je důležité v dnešní materialistické době dětem ukázat, že jsou důležitější hodnoty než jen materiální.

Tento projekt byl realizován v rámci Operačního programu Životního prostředí v rámci 65. výzvy OPŽP. V prioritní ose č. 7 – Rozvoj infrastruktury environmentálního vzdělávání, poradenství a osvětu.

Prezentace projektu prostřednictvím Jožky Vysočana

Cílem toho projektu bylo pořízení prezentačních panelů a průvodce jako nástroje k prezentaci a výměně zkušeností při přípravě a realizaci úspěšných projektů z programu obnovy a rozvoje venkova. Prostřednictvím deseti prezentačních panelů zviditelníme realizované projekty v minulosti, financované z podpory MMR. Prezentační panely zachycují prostý život Jožky Vysočana, který úspěšně dokázal využít to, co zdejší krajina nabízí nejenom díky poctivé práci, ale také díky mnoha zkušenostem a znalostem.

Tento projekt byl podpořen v rámci dotačního titulu č. 3 Ministerstva pro místní rozvoj.

Jak prostý život Jožky Vysočana ovlivnil Valašskou krajinu

Setí obilí

Kdo chce žít, musí sít.

Za starých časů
Příběh lidí na Valašsku je pevně spjatý s půdou. Ta představovala životní jistotu pro celou rodinu, poskytovala možnost obstarat si z vlastních zdrojů všechny základní potraviny. Obilí bylo zcela nezbytnou plodinou. Semleté na mouku, tvořilo až třetinu veškeré potravy lidí. Zrno se využívalo také jako krmivo pro hospodářská zvířata. Dobře zasetí tedy bylo důležitým krokem k dobré úrodě. Ještě do poloviny 20. století se obilná zrna vysévala ručně. Setí byla zodpovědná práce. Ruční výsev byl prováděn z různých slaměných nebo proutěných košíků, ze zástěr, ale hlavně z plátěných rozvíšek. Mít pole rovnoměrně oseto bylo tížáostí každého hospodáře a vizitkou jeho šikovnosti a pečlivosti. Snahou bylo vysévat zrna tak, aby nedocházelo k přehutnění a plynutí osivem, nebo naopak nevznikla hluchá místa.

Jak se seje dnes
Postupem času bylo ruční setí a obhospodařování políček nahrazováno zemědělskou technikou. První jednoduché sečí stroje se začaly objevovat už v 19. století. Jejich využití, stejně jako využití další zemědělské techniky, záviselo na velikosti a finančních možnostech hospodářství, a také na terénu, ve kterém se obdělávala pole nacházela. K velké proměně původního hospodaření přispěly také zásadní změny v 50. letech minulého století, kdy bylo komunistickým režimem ukončeno soukromé hospodaření. Byla zakládána jednotná zemědělská družstva a políčka zcelována do velkých lanů. Nadměrným hnojením, použitím těžké mechanizace, mnohdy nesmyslným odvodňováním mokřadů a rozoráváním mezí byl narušen vzhled a funkce po staletí utvářené krajiny. S tím souvisí také zpřetrhání vztahů, ztráta znalostí a úcty k půdě a krajině. Vlastní hospodaření bylo umožněno většinou jen na menších záhumencích, které byly (jsou) dozvukem tradičního způsobu života.

Krajina Valaška
Ráz valašské krajiny byl však do jisté míry zachován především díky terénu nepřístupnému pro těžkou techniku, a také nezdolné povaze některých jedinců, ochotných hospodářit i za cenu perzekuce. Era kolektivizace však na valašské krajině zanechala nasmazatelné jizvy. Po roce 1989 se sice půda dostala zpět do rukou původních majitelů a jejich rodin, ale oni sami se většinou k původnímu hospodaření nevrátili. V poslední době se pomalu, ale jistě objevují nadšenci, kteří se snaží o návrat k tradičnímu hospodaření. Vážme si práce našich předků, kteří dlouhá desetiletí jednoduchými nástroji vytvářeli rozmanitou a jedinečnou valašskou krajinu – pestrou mozaiku lesů, luk, pastvin a polí a snažme se jí takovou zachovat pro generace příští.

Poznáš jaké obilniny Jožka vyséval na své pole? Jedna z uvedených rostlin mezi obilniny v pravém slova smyslu nepatří, víš, která? Správnou odpověď hledej na boku tabule.

1 - oves, 2 - žito, 3 - pohanka, 4 - pšenice, 5 - ječmen, 6 - kukuřice, 7 - jednorožník, 8 - ječmen, 9 - kukuřice, 10 - ječmen, 11 - kukuřice, 12 - ječmen, 13 - kukuřice, 14 - ječmen

Ukázka prezentačního panelu

Poznej tajemství vědy

V červnu 2015 byl úspěšně zakončen další velký projekt „Poznej tajemství vědy“, do kterého se EC PK VP zapojilo. Hlavním žadatelem projektu je Vysoká škola podnikání, a. s. Envicentrum Pro krajinu bylo jedním z partnerů. Envi se podílelo na aktivitách spojených s projektem. Hlavním cílem projektu bylo posílit konkurenceschopnost České republiky, prostřednictvím rozvoje lidského kapitálu v oblasti výzkumu a vývoje. Klíčovými aktivitami byly realizace popularizačních aktivit v oblasti přírodních a technických věd, vzdělávání vědecko-výzkumných pracovníků v této oblasti a implementace vědy a výzkumu do výuky přírodních a technických věd. Byla vytvořena spolupráce mezi vědecko-výzkumnými institucemi a mezinárodními týmy vědců, pedagogů v rámci systematické práce v přípravě žáků a studentů na evropskou výzkumnou spolupráci v aplikovaném výzkumu.

Aktivity projektu vytvořily evropský rozměr spolupráce všech subjektů zapojených v projektu. Do popularizačních workshopů se aktivně zapojili přední evropští vědečtí pracovníci, byly realizovány stáže u zahraničních vědecko-výzkumných institucí. Pro zájemce o vědecko-výzkumnou práci bylo vytvořeno 30 výukových modulů založených na badatelsky orientované výuce. Ústředním tématem výukových modulů je udržitelné hospodaření se složkami krajiny vedoucí ke snižování zranitelnosti území a optimálnímu využití jeho potenciálu, čehož lze ve 21. století dosáhnout především vývojem a aplikací nových technologií.

Díky tomuto projektu vzniklo spoustu nových programů pro mateřské školy, základní i střední školy.

Tento projekt byl podpořen z Evropského sociálního fondu České republiky z operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Číslo projektu CZ.1.07/2.3.00/45.0019

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Exkurze na Klášťov – Gymnázium Ostrava

CO NOVÉHO NA ENVI V ROCE 2015

Největším dílem roku 2015 byla realizace projektu Zahrada pro budoucnost. V rámci tohoto projektu vznikla na EC PK VP zcela nová užitková zahrada s herními i vzdělávacími prvky. Součástí této zahrady je i přírodní hřiště. Na realizaci těchto prvků je využit především přírodní materiál, zejména dřevo a kamení.

Naučné i zábavné přírodní hřiště na Envi

Zahradní jezírko v zahradě pro budoucnost

Vyvýšené zeleninové záhonky v zahradě pro budoucnost

Staré chlěvy

V roce 2015 se také z obce Vysoké Pole z dolňanska, od pana Martina Janoše, převezl starý původní chlév pro hospodářská zvířata. Tento chlév by byl určitě zničen a tak se opravil a znovu postavil v areálu EC PK VP, kde bude i nadále sloužit pro naše hospodářská zvířata. Bude v něm mít místo prase, husy či slepice.

Stavba starého původního chléva z naší obce

Kočárková stezka

Nově byla otevřena kočárková stezka a jak její název napovídá, jde o stezku, která je sjízdná i pro kočárky a vede po zpevněných površích.

Stezka má dvě trasy. Obě návštěvníky dovedou k zajímavým turistickým cílům v okolí Vysokého Pole – jedna k národní kulturní památce na místě vypálené osady Ploština, druhá ke kapli Panny Marie Vysocké s léčivým pramenem. Obě trasy začínají v centru obce, kde je možné odstavit auto. Obě také míjejí zajímavé „dětské“ cíle.

Delší a náročnější trasa na Ploštinu, která je vhodnější zvláště pro starší děti, vede kolem ranče známého z televizního seriálu Ranč U Zelené sedmy. Druhá trasa k léčivému prameni pak má zastavení na Kamelotu, místním informačním dvoře, a na ekologickém středisku Envicentrum, kde je možnost se podívat na krotká domácí zvířata při komentované prohlídce.

Na Envi naleznete třeba oslíka a oslici, kozu, koně, králíky nebo prasátko, které jsou v omalovánkách s říkankami. Součástí obou tras jsou zastavení se zábavnými dětskými panely. Na obci nebo na Envi, si zakoupí zájemci omalovánky, které si děti doplní samolepkami podle toho, kterou část trasy právě prošly.

Divadlo Ferdy Mravence a jeho kamarádu při otevírání Kočárkové stezky

První návštěvníci kočárkové stezky

Otevřené neděle

Pro zkvalitnění služeb veřejnosti jsme v roce zavedli novou aktivitu v období od května do října Otevřené neděle na Envi. Tím že EC PK VP bylo otevřeno pouze přes týden, náhodní turisté tak neměli možnost se seznámit s činností a aktivitami centra. Měli pouze možnost projít areálem a prohlédnout si zvířata. Během roku právě přes víkendy zde projde velké množství návštěvníků, a především pro ně jsme připravili tyto neděle obohacené také o přednášky a kurzy na různá témata. Největší zájem byl o neděle, kdy se jezdilo na našich koních.

Jízda na koních v kruhovce

AKCE A UDÁLOSTI ENVICENTRA PRO KRAJINU

ODBORNÁ VEŘEJNOST

V roce 2015 se uskutečnilo 7 akcí pro odbornou veřejnost. Tyto akce navštívilo celkem 225 účastníků. Mezi tyto akce jsou započítány odborné exkurze pro studenty středních škol. Vzdělávací akce pro pedagogy a učitele. Jednou z nejdůležitějších akcí je Krajské kolo Ekologické olympiády pro studenty středních škol ze Zlínského kraje.

Viz tabulka č. 1.

Ekologická olympiáda pro středoškoláky 2015

8. - 10. října 2015 – se uskutečnil jubilejní 21. ročník Ekologické Olympiády. Na konání krajského kola EO se podíleli Český svaz ochránců přírody KOSENKA Valašské Klobouky, Gymnázium Valašské Klobouky, Muzeum regionu Valašsko, p.o. Vsetín, EnviCentrum Pro krajinu Vysoké Pole, Město Valašské Klobouky.

Celostátním pořadatelem a koordinátorem soutěže je Český svaz ochránců přírody. Do soutěže se přihlásilo deset družstev ze středních škol Zlínského kraje. Gymnázium Valašské Meziříčí, Gymnázium Valašské Klobouky, Gymnázium Uherské Hradiště, Gymnázium Uherský Brod, SZEŠ Rožnov pod Radhoštěm, Gymnázium Zlín, SOŠ Tauferová Kroměříž, Gymnázium Slavičín, SPŠS Vsetín, Masarykovo gymnázium, Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Vsetín.

Hlavním tématem letošního ročníku bylo **Sport, rekreační aktivity a ochrana přírody**. I když by se mohlo zdát, že téma letošního ročníku není nijak těžké, opak je pravdou. Zejména ochrana přírody a zásahy do ní jsou velmi důležitým tématem dnešní doby.

EO je třídní soutěž, která se skládá z teoretické a praktické části. První den prověřila odborná porota teoretické znalosti soutěžících. Studenti museli zvládnout například vědomostní kvíz a práci s mapou. Otázky byly rozloženy do dvou okruhů, první okruh byl zaměřen na ochranu přírody a krajiny a Globální problémy ŽP. Druhý okruh se týkal rekreace a ochrany přírody. Dalším úkolem prvního dne byla již tradiční recesní scénka na zadané téma. Letošní téma na recesní scénku znělo „To je dost dědku, žes nás taky jednou vyvez..“

Praktickým úkolem pro studenty bylo vytvořit propagační materiály, suvenýry a marketingový rozbor na propagaci cyklostezky, ekoparku, posilovny a skanzenu ve Valašských Kloboukách, pomocí sjednocujícího prvku zaměřeného na ochranu přírody.

Jako motivaci k řešení praktického úkolu studenti absolvovali přednášku a exkurzi.

- **Přednáška o vlivu rekreačních aktivit a sportu v přírodě**, kterou vedl Mgr. Miroslav Janík, předseda ZO ČSOP KOSENKA a především se zaměřil na vliv rekreačních aktivit a sportu v CHKO Bílé Karpaty s názornými a praktickými ukázkami.
- **Exkurze po Valašských Kloboukách**. Přednášejícím byla ředitelka místního Informačního centra Marie Kolajová, která všechny zúčastněné seznámila s klíčovými aktivitami a projekty Města Valašské Klobouky, které rozvíjí šetrný cestovní ruch.

Zázemí pro vypracování praktického úkolu měli studenti právě na EC PK VP. Pro pedagogy byla připravena v rámci odpoledního programu, cestovatelská přednáška s promítáním fotografií. O své zážitky z tříměsíční cesty stopem do Mongolska a zpět se s pedagogy podělila Věra Janíková. Krásné fotografie a poutavé i napínavé povídání doplněné dotazy posluchačů příjemně vyplnili odpolední program.

S přípravou ekologické olympiády nám pomáhali odborníci, kteří se pohybují v oblasti ochrany přírody. Zároveň byli i členy odborné poroty - doc. RNDr. Vilém Pechanec, Ph.D., Univerzita Palackého v Olomouci, Mgr. Zdenek Miklas, projektový manažer a ekologický zemědělec, Ing. Petra Marková – Krajský úřad zlínského kraje - metodik volnočasových aktivit dětí a mládeže, Mgr. Jana Tkáčíková - Muzeum Beskyd Frýdek-Místek, p.o. - botanik, Mgr. Jan Husák – Muzeum Regionu Valašsko Vsetín, odborný pracovník, Mgr. Petr Večeřa - Vzdělávací informační středisko Bílé Karpaty, odborný pracovník, Jana Urbančíková – SIMID - Sdružení pro interpretaci místního dědictví České republiky- průvodce a Marie Kolajová – vedoucí Infocentra Valašské Klobouky.

Ekologická olympiáda středoškoláků je pořádána s finanční podporou Zlínského kraje. Dále potom s finanční podporou Státního fondu životního prostředí České republiky a Ministerstva životního prostředí.

Plnění praktického úkolu Ekologické olympiády

Ekopark Valašské Klobouky – exkurze po městě.

Tabulka č. 1. Seznam akcí pořádaných pro odbornou veřejnost

Datum	Organizace	Program	Počet účastníků	Doprovod
4.5.2015	SŠ Uherské Hradiště MESIT, o.p.s	Cesta zdraví	36	4
4.5.2015	SŠ Uherské Hradiště MESIT, o.p.s	V chudé brázdě kamení	36	4
1.6.2015	SŠ Veterinární Nový Jičín	Cesta zdraví	18	2
2.6.2015	SŠ Veterinární Nový Jičín	Ovčí vlnění	18	2
3.6.2015	SŠ Veterinární Nový Jičín	Ornitologická Přednáška	18	2
4.6.2015	SŠ Veterinární Nový Jičín	Exkurze na Klášťov	18	2
8.10 - 10.10.2015	SŠ Zlínského kraje	Ekologická lympiáda	30	35
			174	51

Kurzy

V roce 2015 ECPK VP uspořádalo 9 kurzů, které navštívilo celkem 137 účastníků. Oproti loňskému roku, kdy jsme měli celkem 5 kurzů a 88 účastníků, je i zde značný nárůst. Mezi tyto kurzy jsme zařadili dva kurzy paličkování a jeden kurz výroby adventních věnců pod vedením Ivany a Žídkové, která se této činnosti věnuje už několik let.

Dále pak proběhly v rámci otevřených nedělí dva kurzy o ekologické domácnosti, kde si zájemci vyráběli ekologický prací gel, šetrný k přírodě. Po dvakrát se zde pekl kváskový chleba a jednou se vyráběla tinktura proti klíšťatům. Tyto kurzy vedla Věrka Janíková, která pracuje na EC PK VP.

Posledním kurzem byla rukodělná činnost Ovčí vlnění, kde se návštěvníci seznámili se zpracováním ovčí vlny a vyrobili si malý dekorační předmět z ovčího rouna pomocí filcování. Tento kurz vedla Radka Brtišová, která také pracuje na EC PK VP.

Kurz pečení kváskového chleba

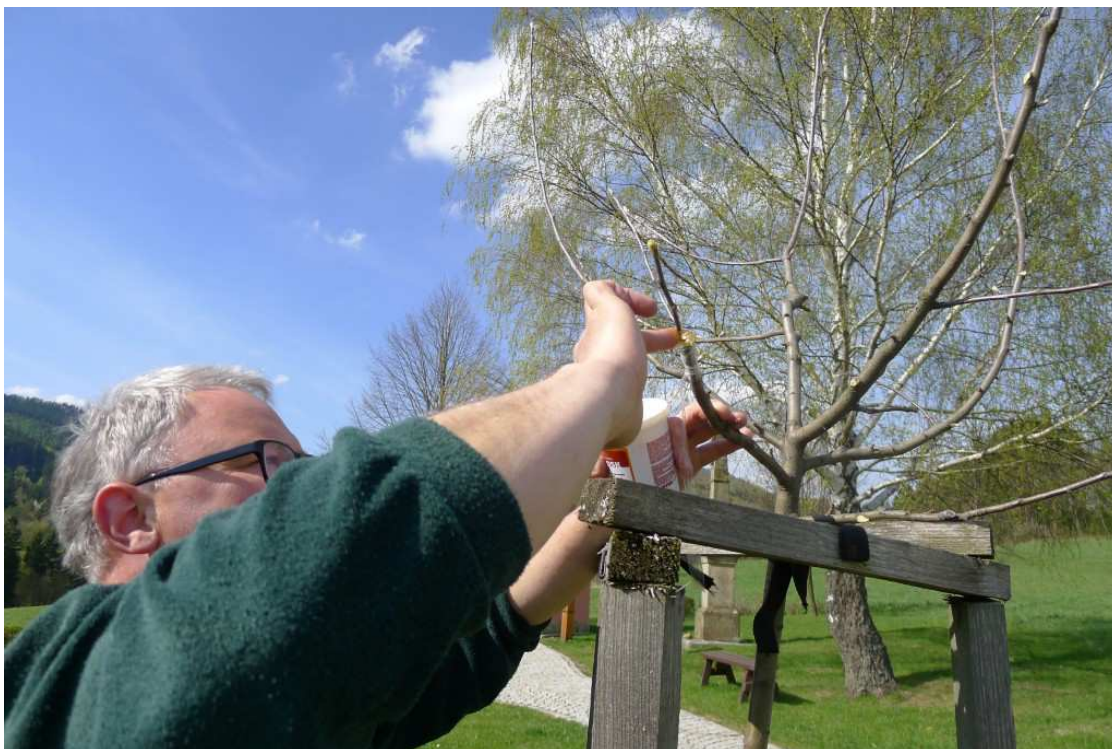
Přednášky

I když se v průběhu roku snažíme veřejnosti zajistit opravdu různorodý program a chceme oslovit, co nejširší veřejnost u přednášek se stále potýkáme s nízkou návštěvností. V roce 2015 jsme zajistili celkem 9 přednášek na různá témata, které navštívilo 73 lidí.

Hlavními tématy byly ovocné stromy, to znamená jak se o ně postarat v průběhu celého roku. Kdy je potřeba provést jarní nebo podzimní řez nebo jaké postřiky je dobré použít, aby nám strom přinesl co největší užitek, v podobě krásných ovocných plodů. Tyto přednášky byly obohaceny o praktické ukázky řezu, roubování, štěpení atd. Další zajímavá přednáška byla zaměřená na efektivní využití dešťové vody a zavlažování zahrady.

Ke konci roku nám přednáška poskytla informace o podzimních pracích na zahradě a jak co nejlépe zazimovat naši užitkovou zahradu. Tyto přednášky lektoroval pan Josef Ambruz z Otrokovic, který je ovšem místním rodákem a má zde své kořeny.

Další dvě přednášky pod vedením Radky Brtišové, byly spojeny s exkurzí na bylinkovou cestu zdraví, kde se účastníci seznámili s využitím léčivých bylin.

Praktická ukázka jarního řezu ovocných dřevin

Laická veřejnost

Výukové programy

Návštěvnost Envicentra se každým rokem zvyšuje, což dokládá zájem laické veřejnosti o naše výukové programy v porovnání s rokem 2014, kdy jsme pro laickou veřejnost uspořádali celkem 91 akcí, kterých se zúčastnilo 1520 žáků.

V roce 2015 jsme uspořádali už 128 akcí s celkovou návštěvností 3139 návštěvníků. Porovnání s loňským rokem dokládá tabulka č. 2.

Tabulka č. 2 Porovnání návštěvnosti

Rok	Počet akcí	Celkový počet dětí	MŠ akcí	Počet z MŠ	Počet akcí ZŠ	Počet dětí ze ZŠ	Počet akcí kroužek MB	Počet dětí Kroužek MB
2014	91	1520	17	535	49	985	25	225
2015	128	3139	24	606	72	2243	32	290

EC PK VP během roku vyučuje mnoho výukových programů, které jsou zaměřené na člověka, přírodu a tradice probíhají ve vnitřních prostorách envicentra i v terénu. Důležité je vybavit se do terénu vhodnou obuví a oblečením. Základní délka programu je 1,5 hodiny. Po domluvě lze program upravit dle individuálních potřeb, případně obohatit o doplňkové aktivity (např. svezení koňským povozem, opékání špekáčků na ohni, rukodělná aktivita).

Naše výukové programy navštěvují nejen děti ze základních a mateřských škol, ale také děti a dospělí z různých speciálních středisek. Z toho důvodu musíme mít každý program náležitě upraven, tak aby ho zvládly dospělí i děti s různým postižením, ať už tělesným nebo mentálním.

ZDE UVÁDÍME NEJČASTĚJI NAVŠTĚVOVANÉ PROGRAMY V PRŮBĚHU CELÉHO ROKU.

Velikonoce na Valašsku

Na velikonočním programu pro děti od druhých tříd, se děti dozví, proč se říká poslední neděli před Velikonocemi Květná a proč se na Velký pátek nesmělo prát prádlo? Jak to, že se má na Škaredou středu každý usmívat a k čemu je půst? Tyto i další zajímavosti o velikonočním období vyslechly děti, které v průběhu března a začátkem dubna zamířily do chaloupky na Envicentrum ve Vysokém Poli nebo na Kosenku ve Valašských Kloboukách. Ve světnici to zavonělo sladkými jidášky a bylinkovým čajem, na stole beránek a váza s kočičkami a pro malé posluchače už začíná vyprávění hospodyněk o jarních zvycích. Chlapci se pak pustili do pletení pomlázek a děvčata se soustředila na zdobení vajíček voskem.

Tento program se uskutečnil 13 a navštívilo jej celkem 254 žáků prvního a druhého stupně základních škol.

Velikonoční výzdoba při výukovém programu

Děti z programu a jejich vlastnoručně upletené pomlázky

Stateček

Jaká zvířata chováme na statku? Co mají zvířata ráda a co od nás potřebují a naopak jak pomáhají hospodářská zvířata nám? Jak se liší nohy slepice a husy? Proč máme my lidé jinak umístěné oči než koně? Nevíte? Na tyto i jiné otázky odpovídá exkurze po našem valašském hospodářství. Děti se dozví řadu zajímavostí ze života jednotlivých druhů (kůň, osel, ovce, slepice, králík, kachna, husa) a na vlastní oči uvidí vlastnosti zvířat i podmínky, ve kterých žijí. Zvířata jsou krotká a zvyklá na kontakt s člověkem. Na závěr si žáci získané znalosti procvičí při herních aktivitách.

O program Statek je největší zájem především z řad dětí MŠ, je to náš nejnavštěvovanější program. V roce 2015 jej navštívilo při 42 exkurzích celkem 940 dětí nejen z blízkého okolí, ale i děti z např. Horního Lidče, Vsetína, Vizovic nebo Uherského Hradiště. Všechny nejvíce zajímají naše malá i velká zvířata žijící na našem statku.

Bezprostřední kontakt se zvířaty při exkurzích na statku

Krmení jehňátek s dětmi z mateřské školky

Cesta zdraví

Vysoká babka kořenářka vás provede cestou zdraví a vypoví pověsti a báje, které se vztahují k navštívenému místu. Podělí se s vámi o své znalosti v používání čaromocných bylin a tvorbě léčivých lektvarů. S babkou žádnou nudu nezažijete. Pije totiž vodu ze zdejšího pramene, který léčí hlavně děti. Uchovává si tak po staletí svůj mladistvý vzhled s duší hravého dítěte. Pojd'te také okusit vodu ze zázračného pramene zdraví. Čeká vás zábavný program nabitý zážitky, plný vůní a rozmanitých chutí. Díky bylinkovým záhonům, děti mohou byliny vnímat všemi smysly – mohou přivonět, ochutnat, dotknout se, podívat se i slyšet. Nově získané vědomosti děti ihned vyzkoušejí při hře „Sbíráme bylinky pro babičku“.

Toto místo může být příjemným zastavením při putování k dalším cílům. Zdržet se můžeme i déle, protože máme připraveno řadu tématických aktivit, prostřednictvím kterých si návštěvníci osvojí bylinkářské znalosti našich babiček. Zjistí, jak jednoduše pomoci sobě a svým blízkým z nejrůznějších neduhů. Cesta zdraví nabízí nejen povzbuzení těla léčivou vodou, ale blahodárně působí i na duši. Pro děti je zde připraveno plnění jednoduchých úkolů a aktivit.

Putování za bylinkami po naší Cestě zdraví

Ovoce chutná nejvíce, když je z naší vesnice

Víte, jak potěší a rozežřeje v zimě pečený čaj. Nebo jak posilní marmeláda z černého rybízu, v které jsou všechny vitamíny, protože se nemusí tepelně zpracovávat? Program má inspirovat k tomu, aby ovocné stromy a keře zůstávaly součástí našich zahrad. A zahrada nám přináší jak krásu např. v podobě jarní záplavy květů či podzimního zbarvení listů, tak užitek v podobě zdravých plodů, které můžeme dále zpracovávat.

V úvodu pod heslem „Víme, co jíme“ jsou účastníci seznámeni s výhodami vlastních výpěstků. Pracovní list ukáže naše i cizokrajné druhy ovoce. Zapojíme fantazii při objevování

netradičního ovoce a naučíme se rozeznávat ovocné stromy na dálku. A možná objevíme pomocníky, kteří nám práci na zahradě usnadňují. A když už nám dá zahrada při její údržbě tolik zabrat, tak ať už je tedy „sežratelná“. Vrhne se na lisování moštu a pečení babiččina jablečného štrúdlu.

Pečení babiččina štrúdlu podle starého receptu

Vánoce a Advent na Valašsku

Náš druhý nejnavštěvovanější výukový program pro děti od mateřské školky až do středoškoláků je zaměřený především na naše tradice. Vánoce jako za starých časů prožijí v době adventní v našem picníku nebo v roubené dřevěnce na Kosence nejmenší děti ze základních i mateřských škol z celého okolí. Dýchne na ně nejen teplo sálajícího ohně a vůně bylinkového čaje, ale také kouzlo starodávných obyčejů, které dříve doprovázely adventní dobu i samotné Vánoce. Děti se rozpomenou na koledy, dozvědí se, co na Valašsku patřilo na štědrovečerní stůl, co znamená adventní věnec, zavzpomínají na zvyky a pranostiky, které se váží ke svátkům Svaté Kateřiny, Barbory, Mikuláše i Lucie. Společně upečou sladké vánoční pečivo a vlastnoručně si také vyrobí svíčku ze včelího vosku.

Tento program v období od 25. listopadu do 17. prosince 2015 navštívilo více než 500 dětí z mateřských a základních škol.

Pozorní posluchači vánočního programu

Ovčí vlnění

Jaké jsou tradice v Bílých Karpatech a jak s nimi souvisejí ovečky? To si všechno povíme na tomto výukovém programu, kde budeme poznávat zaniklá i stará řemesla a řemesla s novou tváří. Zaměříme se na ovečky jakožto symbol Bílých Karpat, jejich chov v minulosti a teď a vytvoříme si z vlny malou drobnost na památku.

Rukodělná aktivita při programu Ovčí vlnění

Akce pořádané ve spolupráci s MŠ a ZŠ Vysoké Pole

Tyto akce jsou určené pro žáky a jejich rodiny, tedy se dotýkají především občanů Vysokého Pole. Kromě zábavy přináší i zapojení rodičů a prarodičů do společenského života v obci. Jsou oblíbené a účast na nich je hojná. Skládají se z programu, který chystají učitelé s žáky ve škole a z programu, který chystají pracovníci EC PK. V roce 2015 EC PK VP uspořádalo, nebo se podílelo na jejich konání, 7 velkých akcí pro veřejnost.

Velikonoční jarmark

Neděle 29. března patřila velikonočním zvykům. Jarmark byl zahájen divadelním pásmem dětí ze základních škol z Vysokého Pole a Drnovic, které ve svém vystoupení předvedli pásmo „**Jaro na vsi.**“ Doprovodný program tvořily dílničky, které probíhaly v celém areálu Envi. V picníku se malovala vajíčka, ve sklepě si hoši pletli pomlázky, kdo nepletl tak pekl tradiční velikonoční pečivo Jidášky. V učebně si mohli návštěvníci upalíčkovat jednoduchou velikonoční ozdůbku a ve stodole jsme si mohli vyzkoušet netradiční pletení z proutí.

Ve venkovních prostorách byl jarmárek zaměřený především na prezentaci výrobků, které mají značku Pravé valašské.

Tuto akci navštívilo přibližně 300 návštěvníků nejen z Vysokého Pole, ale i z okolních vesnic.

Děti při svém vystoupení na téma Jaro na vsi

Otevírání Kočárkové stezky

Třetí květnovou neděli 17. května se otevřela kočárková stezka ve Vysokém Poli. Slavnostní zahájení provozu se uskutečnilo na Kamelotu, kde si maminky našich dětí, připravily krásnou pohádku o tom „**Jak Ferda mravenec se svými kamarády hledal poklad.**“ Po pohádce Ferda společně s dětmi přestříhl pásku a děti se tak mohly se svými kočárky vydat na cestu. Aby našly správnou trasu a také všech 18 cedulek se zvířátky, dostaly děti hned na startu omalovánky s mapkou.

Cíl trasy byl u kapličky, kde na nás čekal poustevník, který s dětmi také otevřel pramen naší studánky.

Na závěr bylo připraveno malé občerstvení v podobě opékání špekáčku pro všechny, pro ty menší čaj a pro větší kafe.

Jako překvapení každé dítě dostalo perníkový kočárek.

Divadlo našich maminek a dobrovolnic

Dětský den

Každoročně se koná u sportovního areálu ve Vysokém Poli dětský den. Pro děti byl připraven velmi zábavný a bohatý program plný her, děti se mohly odvézt na našich konících. Jako zajímavý doplněk bylo malování na obličeje, což děti s radostí uvítaly. Děti z tanečního kroužky Drnovic si připravily taneční vystoupení. Vyvrcholením celé akce bylo divadlo našich ochotníků, **Ať žijí duchové.....**

Jízda na koních během dětského dne

Drakiáda

V úterý 27. října jsme si s dětmi i rodiči užili krásné podzimní odpoledne s drakiádou. Vítr byl sice slabounký, ale spoustě drakům se podařilo vzlétnout. A ti co nevzlétli, se mohli kochat tou krásou na nebi, kde si poletovalo na dvě desítky draků, dráčků a jiné létající stvoření.

Se západem slunce se vítr utišil a draci se snesli k zemi. U ohně nás všechny čekala sladká odměna za účast a David Repatý vyhrál projížďku koňským povozem, protože jako jediný splnil podmínku soutěže a přinesl vlastnoručně vyrobeného krásně veselého draka. Nakonec jsme se posilnili opečenými špekáčky a prožili příjemný večer u ohně.

Pouštění draků na kopečku u Envi

Svatomartinský průvod

V úterý 10. listopadu jsme s dětmi a rodiči v hojném počtu přivítali Svatého Martina. Sněhovou nadílku nám ještě nepřivezl, ale i tak jsme svatomartinské odpoledne prožili v příjemné náladě. V tvořivých dílničkách si děti nazdobily perníkové podkovy a vyrobily lucerničku.

Velmi se dětem líbila hra hledání symbolů spojených se Sv. Martinem, které byly rozmístěny po areálu Envicentra na 10 stanovištích označených podkovou a lucernou. Nalezené obrázky si děti nalepily do připraveného textu legendy o Sv. Martinu, tak aby jim dávala smysl. Všichni zdární hledači a luštitelé byli odměněni svatomartinským rohlíčkem či hvězdičkou. Tyto dobroty připravily děti ze ZŠ a MŠ Vysoké Pole pod vedením svých učitelek.

Se setměním jsme slavnostně nastrojili Sv. Martina, který ve společném světelném průvodu doprovázel děti k jejich domovům.

Odjezd Svatého Martina za doprovodu dětí s lucerničkami

Mikulášská nadílka

Mezi tradiční akce, které se konají ve Vysokém Poli je i Mikulášská nadílka s čertovskou družinou, ta letošní se uskutečnila v neděli 6. prosince na Kamelotu. Čerti se letos opravdu snažili a děti od Mikuláše dostaly bohatou nadílku. Pro zpestření akce se hrála i divadelní komedie Addamsova rodina. Jako bonus byl pro všechny připraven ohňostroj.

Rozsvěcování vánočního stroměčku na Envi s nadílkou pro naše zvířátka

V úterý 15. prosince 2015 jsme ve spolupráci s MŠ a ZŠ Vysoké Pole připravili pro rodiče s dětmi adventní odpoledne a rozsvěcování vánočního stromu na Envi. Děti od nejmenších až po starší si pro nás připravily krásné vánoční zpívání. My jsme pro ně zase připravili dílničky s vánočním tvořením – výrobu slaměných ozdob a kreslení papírových baňek s přáním pro planetu Zem a celý svět. Také naše zvířata na statku jsme obešli s dobrotami pro jejich mlsné jazýčky, zobáčky, čumáčky i rypáčky.

Celý picník patřil bylinkám. Školní děti v něm připravily chutnou a voňavou ochutnávku bylinkových čajů a pomazánek a krásně jej vyzdobily svými výtvarnými díly s bylinkovou tematikou. Také proběhla výtvarná soutěž na téma vánoční výzdoba. Výrobky děti tvořily doma a při adventním odpoledni jsme je vystavili a hlasovali o nejlíbivější. Všechny výrobky totiž byly moc krásné a dětem se moc podařily.

Se setměním jsme rozsvítili náš vánoční stroměček na Envi a u něj ještě společně zazpívali koledy. Adventní odpoledne bylo krásné a naladili jsme se tak na příjemné prožití svátečních dnů, na které se už určitě všichni nedočkavě těšíme.

Rozsvěcování našeho skromného stroměčku, ozdobeného krmítky pro ptáčky

Soutěž z lavic do přírody

Ve čtvrtek 14. května 2015 se uskutečnil již třetí ročník přírodovědné soutěže Z lavic do přírody. Tato soutěž je určena žákům 4. ročníků základních škol. V roce 2015 se nám přihlásil zatím rekordní počet družstev a to celkem 14. I přes počáteční nepřízeň počasí dorazilo na Envi celkem 13. družstev z okolních i přespolečných základních škol.

Nejdelší cestu urazily děti z Veselí na Moravě. Ostatní děti přijely z Valašských Klobouk, Brumova-Bylnice, Nedašova, Slopného, Vlachovic a Újezda a samozřejmě nechyběly ani děti z místní základní školy Vysoké Pole.

Na celkem náročné trase tříčlenná družstva plnila spoustu úkolů z přírodovědy a nechyběl i výtvarný úkol a také úkol ze zdravotní výchovy. Všechna družstva ve výborném čase dorazily úspěšně do cíle a splnily všechny zadané úkoly. Někteří více či méně úspěšně. Nejlépe se dařilo žákům ze ZŠ Brumov -Bylnice a pro sebe a své spolužáky vyhrály dvoudenní pobyt na Envi. Na druhém místě se umístily děti z Vlachovic a získaly poukaz na výukový program. Na třetím místě skončily děti z Nedašova, pro které byla účast na soutěži premiérou.

Ostatní se umístili bez uvedení pořadí. U všech družstev oceňujeme sportovního ducha, znalosti a také schopnost soutěžit v duchu Fér-play, za což jim patří velké poděkování. Na závěr proběhlo předání cen a diplomů a společné opékání špekáčků.

Soustředění dětí při plnění úkolů na trase

Příměstské tábory

V roce 2015 EC PK VP pořádalo celkem 5 příměstských táborů pro děti z Vysokého Pole a okolí. Táborů se zúčastnilo celkem 132 dětí všech věkových kategorií. O tyto tábory je velký

zájem a děti zde zažijí spoustu zábavy, her, výletů, ale také se naučí něco nového a užitečného. Tábory jsou různě tematicky zaměřené a každý si může vybrat, co ho nejvíce zajímá. V roce 2015 jsme měli např. Indiánský tábor, sportovní, pohádkový, kovbojský či lesní.

Plnění jednoho

Pobytový tábor

V roce 2015 jsme poprvé uspořádali pobytový tábor pro rodiče s dětmi. Připravili jsme pět dnů plných zábavných her a speciálně upravených výukových programů pro děti, které byly zaměřeny jak na tradice Valašska, tak na přírodu kolem nás.

Na programu byl výlet koňským povozem k památníku Ploština. S babkou kořenářkou jsme prošli Bylinkovou cestu zdraví u naší kapličky, ta nám povykládala pověsti a báje, které se vztahují k tomuto místu a podělila se o své znalosti v používání čaromocných bylin a tvorbě léčivých lektvarů.

Další den patřil nevšednímu výletu do přírody za poznáním pravěké a raně středověké historie Jižního Valašska. Cestu na vrchol Klášťova nám zajistil speciálně upravený terénní vůz PV3S.

Po výletech je třeba si odpočinout, a tak jsme relaxovali u rokodělky Ovčí vlnění, kde jsme plstili z ovčího rouna malé dekorativní výrobky.

Tento tábor byl plně obsazen a využili jsme veškerou kapacitu ubytování v našem areálu.

Společné foto účastníků pobytového tábora pro rodiče s dětmi

Badatelský kroužek

Každé úterní odpoledne od 15:00 do 17:00 hod. se děti schází na EC PK VP v kroužku Mladí badatelé. Kroužek navštěvují děti od 6 let. Jak napovídá název, děti bádají v přírodě. Zkoušely spoustu zajímavých pokusů jak v terénu tak i přímo na ENVI. Díky jednoduchým fyzikálním pokusům se snaží děti pochopit, jak fungují jevy, pro ně zatím neznámé. Jak je možné že se květ rostliny zbarví podle toho, do jaké barvy inkoustu ji namočíme? Jak se dá pomocí běžných dostupných surovin udělat zajímavá lávová lampa, a mnoho dalších.

Většinu času tráví ve volné přírodě na vycházkách do lesa a blízkého okolí. V roce 2015 pravidelně navštěvovalo kroužek 8 – 13 dětí.

Děti z kroužku se také snaží naučit činnosti, které dříve patřily do každé chalupy, proto také krouhaly a tlačily zelí, lisovaly mošt a pekly jablčný štrúdl nebo vyráběly voňavá bylinková mýdla.

Naše děti si v kroužku nejen hrají, ale také vedeme k tomu, jak se mají správně chovat v přírodě, jak ji chránit a pomáhat ji. Proto se také naučily, jak vyrobit krmítko nebo budku pro ptáčky.

A když nám to počasí nedovolí, tak v teplém zázemí Envicetra, děti vyrábí různé předměty, dekorace a drobnosti.

Mezi jejich povinností, patří také se starat o zvířátka na statku, takže často jejich aktivitou je úklid v kotcích, nebo měnit vodu naší želvě, či králíkům. Za to jím je odměnou projížďka koňským povozem, nebo v sedle na Báře či Boně.

Děti z kroužku Mladí badatelé

Prezentace EC PK VP

V pátek 5. června na hradě v Malenovicích ve Zlíně se uskutečnil DEN PRO PŘÍRODU – XII. Krajský veletrh EVVO. Envicentrum tam opět prezentovalo svoji činnost a své výukové programy zaměřené na EVVO. Byl to skvělý tip na školní či rodinný výlet na jedinečném místě, kde bylo v jednom dni k vidění to nejlepší z ekovýchovy v našem regionu.

Pro školy, družiny, zájmové kroužky, rodiny s dětmi i veřejnost byl připraven celodenní program (9-18 hodin). Kromě prohlídky hradu, přírodovědné expozice, ovocné stezky, ukázky dravců, her, objevování, zážitků, tvoření a ukázek bylo připraveno i regionální a fairtradové občerstvení. Místo bylo přístupné veřejnosti a zejména školám z regionu.

Po celý slunečný den vládla skvělá nálada a děti plnily se zájmen všechny zadané úkoly. Podle platících návštěvníků tuto akci navštívilo více než 300 dětí ze základních škol. Odpoledne pak přišli i rodiče se svými dětmi.

Na tyto veletrhy jezdíme především proto, abychom získali nové kontakty ze škol a tím tak nalákali nové návštěvníky Envicentra.

Den pro přírodu – XII krajský veletrh EVVO - děti na hradě v Malenovicích

Poděkování

Činnost Envicentra by nebyla možná bez spolupráce s řadou organizací, institucí, základních i mateřských škol z Vysokého Pole, Drnovic, Újezda a jednotlivců. Za veškerou pomoc, přízeň i povzbuzení jsme vděční a všem na tomto místě upřímně děkujeme.

Bc.Radka Brtišová
Tel: 733 312 712
Email: brtisova@prokrajinu.eu

Mgr. Věra Janíková
Tel: 606 766 018
Email: janikova@prokrajinu.eu

OPERAČNÍ PROGRAM
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

**Envicentrum
PRO KRAJINU
Vysoké Pole**